

Lisa 2: Ülevaade riikliku programmi „Eestikeelse terminoloogia toetamine (2008–2012)“ täitmisest

Ülevaade koosneb 31. detsembril 2012. a lõppenud programmi põhitäitjate, Eesti Keele Instituudi, Eesti Terminoloogia Ühingu ja Eesti Rakenduslingvistika Ühingu 5 aasta töö kokkuvõttest (programmi raames), silmapaistvaimate saavutuste esitamisest ning üldisest kokkuvõttest.

EKI terminoloogiaosakond töötab valdavalt projektipõhiselt. Suur osa tööst toimub terminoloogiakomisjonides või hõlmab komisjonide jaoks materjali läbitöötamist ja terminiloendite ettevalmistamist.

Suurim projekt on sõjanduse ning julgeoleku- ja kaitsepoliitika terminoloogia korrastamine ja väljatöötamine koostöös Kaitseministeeriumi loodud ametkondadevahelise alalise terminoloogiakomisjoniga, kusjuures projekti on alates 2003. aastast rahastanud Kaitseministeerium. Projekti raames on loodud terminibaas Militerm ja toimetatakse ka riiklikke dokumente ja seaduseelnõusid ning riigikaitseõpikut nii terminoloogiliselt kui ka keeleliselt.

2008. aastal alustati pärast mitmeaastast ettevalmistustööd koostöös Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga (Lennuamet) lennundusterminoloogia projekti, mida rahastab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning mis kestab siiani.

2007. aastal alanud haridusterminoloogia projekt koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga hõlmab kaht töörühma – sõnastiku- ja leksikonirühma – ning selle raames on terminibaasi loomisel katsetatud Eesti Keele Instituudis väljatöötatud terminibaasitarkvara. Haridusterminoloogia projekti on rahastanud HTM.

2008. aastal loodi euroterminoloogi töökoht. Euroterminoloog on andnud terminisoovitusi ja keelenõu eurotekstide tõlkijatele, kes töötavad nii Euroopa Liidu institutsioonides kui ka Tallinnas. Eesti tõlkebüroode tõlkijatele ja vabakutselistele tõlkijatele on korraldatud eurotekstide tõlkimise seminare. Samuti osaletakse Luxembourgis ja Brüsselis ELi institutsioonide eesti tõlkerühmade terminoloogiakoosolekulatel. Loodud on eurokeelehoolde koduleht, mille infot pidevalt uuendatakse, ning koostatud on eurokeele kogumikke.

2009. ja 2011. aastal töötasid terminoloogid riikliku terminoloogiaekspertina Euroopa Komisjoni eesti keele osakonnas, osaledes sealsetes terminiprojektides ning korrastades ja täiendades ELi institutsioonidevahelist terminibaasi IATE.

Parandatakse ja täiendatakse terminibaasi Esterm ning vastatakse Estermi kaudu laekunud terminipäringuile. Nimetatud tegevus peaks olema süstemaatilisem ja pidevam, sest ligi 20 aasta eest alustatud terminibaasi sisu on osaliselt vananenud ning see tuleks süsteemselt üle vaadata ja uuendada, samuti täiendada. See tegevus aga vajab kindlasti lisarahastust.

Väiksematest projektidest on SA Migratsioonifondi tellimisel ja rahastamisel korrastatud Euroopa rändevõrgustikule rände- ja varjupaigategemaline oskussõnavara, osaletud meditsiinterminoloogia projektis, nõustatud Tallinna Tehnikaülikooli Geoloogia Instituudi geoloogiaterminite töörühma ja Tallinna Tehnikaülikooli avaliku halduse instituudi haldusterminite töörühma terminitöö korraldamisel. Terminoloog osaleb NATO Sõjalise Komitee terminoloogiakomisjoni (MCTC) töös ning 2009. aastal korraldas osakond koostöös Kaitseministeeriumi ja Välisministeeriumiga viiepäevase NATO MCTC istungjärgu, kus osales esindajaid 13 NATO liikmesriigist.

Eesti Rakenduslingvistika Ühingu põhilised tegevusvaldkonnad programmi raames on olnud terminibaaside ja -sõnastike konkursi korraldamine, mitmesuguste terminoloogiaalaste projektide haldamine, oskuskeeke õppe toetamine kõrgkoolides ja programmi juhtkomitee tegevuse korraldamine. Ühingu kaudu on toetatud selliste terminisõnastike ja terminibaaside koostamist nagu haridussõnastik, Oxford-Dudeni inglise-eesti piltsõnaraamat, narratoloogia ja tekstiteooria andmebaas, metalliõpetuse ja metallide tehnoloogia sõnaraamat, keevituse ja pindamise ning valutehnoloogia sõnaraamat, pallimängude ja võimlemise oskussõnavara sõnaraamat, puiduterminite sõnaraamat, digitaaltehnik terminibaas, eesti-inglise keeleteaduse sõnastik, matemaatikasõnastik, info- ja sidetehnoloogia andmebaas, võitehnoloogia terminisõnastik, puiduterminoloogia sõnastik, kokandussõnastik jm. Projektide kirjeldused on esitatud ERÜ kodulehel www.rakenduslingvistika.ee. Terminoloogia õpetamist on toetatud neljas kõrgkoolis: Tartu Ülikoolis, Tallinna Ülikoolis, Tallinna Tehnikaülikoolis ja Eesti Maaülikoolis. Kõrgkoolide põhiülesanded on olnud õpetada erialati (magistrantidele ja eeskätt doktorantidele) terminitöö põhialuseid, filoloogia ainekavade raames ka terminoloogia aluseid ja eesti oskuskeelekorraldust ning korraldada terminoloogiakonverentse ja –seminare.

Eteri andmetel tegutseb praegu 51 terminikomisjoni/töörühma (neist 37 tegevust on toetatud), võimalik, et nende arv on küsitlusest möödunud aja jooksul suurenenud. 18 komisjoni/töörühma alustasid tegevust 2008.–2012. a programmi toel, mis näitab selgelt, et nende toetamine peab ka jätkuprogrammis jätkuma. Koostöös Tartu Ülikooli Sihtasutusega on asutatud stipendium võõrkeelsete doktoriväitekirjade eestikeelsete resümee koostamise toetuseks. Nelja aasta jooksul on eraldatud terminoloogia sihtstipendiume ning korraldatud seminare. Konkursside tulemused on esitatud Eteri kodulehel www.eter.ee.

Nii EKI, Eteri kui ERÜ tegevus, eelkõige selle maht, on sõltunud programmi rahastusest, mis aastatel 2008–2012 on olnud järgmine:

2008		2009		2010		2011		2012	
Plaan	Tegelik	Plaan	Tegelik	Plaan	Tegelik	Plaan	Tegelik	Plaan	Tegelik
159779	159779	159779	134518	223690	158437	255647	148529	287602	148542